

TARYBOS SPRENDIMAS

2008 m. vasario 18 d.

dėl principų, prioritetų ir sąlygų, įvardytų Europos partnerystėje su Bosnija ir Hercegovina,
panaikinantis Sprendimą 2006/55/EB

(2008/211/EB)

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

- (4) Komisijos dokumente „Plėtros strategija ir pagrindiniai 2006–2007 m. uždaviniai“ nurodyta, jog partnerystės bus atnaujintos 2007 m. pabaigoje.

atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį,

- (5) 2007 m. liepos 17 d. Taryba priėmė Reglamentą (EB) Nr. 1085/2006 ⁽³⁾, nustatantį Pasirengimo narystei pagalbos priemonę (IPA), kuriuo atnaujinamas finansinės paramos narystės siekiančioms šalims pagrindas.

atsižvelgdama į 2004 m. kovo 22 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 533/2004 dėl Europos partnerystės steigimo stabilizavimo ir asociacijos proceso metu ⁽¹⁾ su pakeitimais, ypač į jo 2 straipsnį,

- (6) Todėl tikslinga priimti peržiūrėtą Europos partnerystę, kuria atnaujinama esama partnerystė, siekiant nustatyti atnaujintus tolesnio darbo prioritetus, remiantis Bosnijos ir Hercegovinos pasirengimo tolesnei integracijai į Europos Sąjungą 2007 m. pažangos ataskaitos išvadomis.

atsižvelgdama į Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

- (7) Siekiant pasirengti tolesnei integracijai į Europos Sąjungą, atsakingos Bosnijos ir Hercegovinos institucijos turėtų parengti planą su tvarkaraščiu ir specifinėmis priemonėmis, kuriomis įgyvendinami šios Europos partnerystės prioritetai.

- (1) 2003 m. birželio 19–20 d. Salonikuose posėdžiavusi Europos Vadovų Taryba patvirtino Europos partnerystės kaip priemonę Vakarų Balkanų šalių Europos perspektyvai įgyvendinti.

- (8) Todėl Sprendimas 2006/55/EB turėtų būti panaikintas,

- (2) Reglamente (EB) Nr. 533/2004 numatyta, kad Taryba nusprendžia dėl partnerystės bei visuose paskesniuose pakeitimuose nustatytinų principų, prioritetų ir sąlygų. Jame taip pat numatyta, kad tolesnė Europos partnerystės priežiūra užtikrinama pagal stabilizavimo ir asociacijos procesą sukurtą mechanizmų sistema, visų pirma metinėmis pažangos ataskaitomis.

NUSPRENDĖ:

- (3) 2006 m. sausio 30 d. Taryba patvirtino antrąją Europos partnerystę su Bosnija ir Hercegovina ⁽²⁾.

I straipsnis

⁽¹⁾ OL L 86, 2004 3 24, p. 1. Reglamentas su pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 269/2006 (OL L 47, 2006 2 17, p. 7).

⁽²⁾ 2006 m. sausio 30 d. Tarybos sprendimas 2006/55/EB dėl principų, prioritetų ir sąlygų, įvardytų Europos partnerystėje su Bosnija ir Hercegovina, panaikinant Sprendimą 2004/515/EB (OL L 35, 2006 2 7, p. 19).

Europos partnerystės su Bosnija ir Hercegovina principai, prioritetai ir sąlygos pateikiami priede.

⁽³⁾ OL L 210, 2006 7 31, p. 82.

2 straipsnis

Europos partnerystės įgyvendinimas nagrinėjamas taikant mechanizmus, nustatytus pagal stabilizavimo ir asociacijos procesą, ypač pagal Komisijos teikiamas metines pažangos ataskaitas.

3 straipsnis

Sprendimas 2006/55/EB panaikinamas.

4 straipsnis

Šis sprendimas įsigalioja trečią dieną nuo jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Priimta Briuselyje 2008 m. vasario 18 d.

Tarybos vardu

Pirmininkas

D. RUPEL

PRIEDAS

BOSNIJA IR HERCEGOVINA. 2007 m. EUROPOS PARTNERYSTĖ**1. ĮVADAS**

Europos Vadovų Taryba patvirtino Europos partnerystes kaip priemonę Vakarų Balkanų šalių europinei perspektyvai įgyvendinti. Siūloma patikslinta partnerystė antroji partnerystė atnaujinama remiantis 2007 m. Komisijos skirtos pažangos ataskaitos dėl Bosnijos ir Hercegovinos išvadomis. Joje nustatomi nauji ir tebesantys veiklos prioritetai. Nauji prioritetai yra suderinti su konkrečiais šalies poreikiais bei jos pasirengimo etapu ir prireikus bus atnaujinti. Bosnija ir Hercegovina turėtų parengti planą, kuriame būtų pateiktas tvarkaraštis ir nurodytos konkrečios priemonės, skirtos prioritetiniams Europos partnerystės klausimams spręsti. Partnerystė taip pat numatomos šaliai teikiamos finansinės paramos gairės.

2. PRINCIPAI

Stabilizacijos ir asociacijos procesas tebėra Vakarų Balkanų šalių europinės krypties pagrindas iki pat būsimo šių šalių įstojimo. Bosnijai ir Hercegovinai nustatyti prioritetai yra susiję su jos gebėjimu laikytis 1993 m. Kopenhagoje Europos Vadovų Tarybos apibrėžtų kriterijų bei stabilizacijos ir asociacijos procese nustatytų sąlygų, visų pirma tų, kurias Taryba nustatė 1997 m. balandžio 29 d. ir 1999 m. birželio 21–22 d. išvadose, 2000 m. lapkričio 24 d. Zagrebo aukščiausio lygio susitikimo galutinėje deklaracijoje ir Salonikų darbotvarkėje.

3. PRIORITETAİ

Šioje Europos partnerystėje išvardyti prioritetai buvo atrinkti manant, kad per kelis ateinančius metus Bosnija ir Hercegovina realiai galėtų juos įgyvendinti arba padaryti didelę pažangą jų siekdama. Skiriami trumpalaikiai prioritetai, kuriuos tikimasi įgyvendinti per ateinančius vienerius arba dvejus metus, ir vidutinės trukmės prioritetai, kuriuos tikimasi įgyvendinti per artimiausius trejus arba ketverius metus. Prioritetai susiję tiek su teisės aktais, tiek su jų įgyvendinimu.

Atsižvelgiant į poreikį nustatyti prioritetus, be abejonės Bosnija ir Hercegovina turi atlikti ir kitas užduotis, kurios gali tapti būsimos partnerystės prioritetu, taip pat atsižvelgiant į Bosnijos ir Hercegovinos būsimą pažangą.

Pagrindiniai trumpalaikiai prioritetai buvo nustatyti ir pateikiami atskirai sąrašo pradžioje. Šių prioritetų išdėstymo tvarka neatspindi jų svarbos.

3.1. TRUMPALAIKIAI PRIORITETAİ**Pagrindiniai prioritetai**

- Priimti teisės aktus dėl policijos reformos valstybės ir regionų lygiu laikantis trijų ES principų ir pradėti tą reformą įgyvendinti.
- Visapusiškai bendradarbiauti su Tarptautiniu baudžiamuoju tribunolu Buvusiajai Jugoslavijai (TBTBJ), taip pat ir imantis aktyvių veiksmų sulaikant visus laisvėje esančius TBTBJ kaltinamuosius.
- Priimti reikiamus visuomeninį transliavimą reglamentuojančius teisės aktus Bosnijos ir Hercegovinos Federacijos lygiu. Įgyvendinti visuomeninio transliavimo reformą.
- Įgyvendinti 2006 m. viešojo administravimo reformos strategiją ir užtikrinti, kad valstybės lygio ministerijoms ir institucijoms būtų teikiamas reikiamas finansavimas, jos tinkamai veiktų ir būtų tinkamai aprūpintos, visų pirma patalpomis ir darbuotojais.
- Stiprinti administracinius gebėjimus rengiantis įgyvendinti Stabilizacijos ir asociacijos susitarime (SAS) ir Laikinajame susitarime (LS) numatytus įsipareigojimus.
- Toliau dėti pastangas, kuriomis siekiama regiono šalių piliečių susitaikymo, ir stiprinti pastangas galutinai išspręsti tebesvarstomus dvišalius klausimus, visų pirma su sienomis susijusias problemas.
- Daryti didelę pažangą kuriant vieną bendrą ekonominę erdvę Bosnijoje ir Hercegovinoje, kurioje skatinamas laisvas prekių, kapitalo, paslaugų ir asmenų judėjimas.

- Sumažinti darbo rinkos veikimą iškraipantį struktūrinį nelankstumą, visų pirma susijusį su darbo apmokestinimu, socialinių pervedimų dydžiais ir atlyginimų nustatymo mechanizmais, siekiant padidinti darbo jėgos dalyvavimą bei užimtumą.
- Imtis priemonių siekiant, kad institucinės struktūros taptų funkcionalesnės ir tvaresnės, o žmogaus teisės ir pagrindinės laisvės – labiau gerbiamos, taip pat prireikus patvirtinant ir priimant Bosnijos ir Hercegovinos konstitucijos pakeitimus.

Politiniai kriterijai

Demokratija ir teisinė valstybė

Konstitucija/valdymas

- Imtis tolesnių veiksmų suteikiant Bosnijos ir Hercegovinos Parlamentinei Asamblėjai pakankamai techninių išteklių ir personalo.
- Užtikrinti struktūrinį ir institucinį valstybės bei regionų veiklos koordinavimą sukuriant veikiančius valstybės ir regionų politinio, teisėkūros bei techninio koordinavimo mechanizmus.
- Užtikrinti, kad būtų tinkamai atsižvelgiama į Bosnijos ir Hercegovinos aukščiausiųjų audito institucijų paskelbtas ataskaitas ir imtis priemonių prieš asmenis, atsakingus už pažeidimus.

Parlamentas/rinkimai

- Iš dalies pakeisti rinkimus reglamentuojančių teisės aktų nuostatas, susijusias su Bosnijos ir Hercegovinos Prezidiumo nariais bei Liaudies rūmų atstovais, siekiant užtikrinti, kad jos visiškai atitiktų Europos žmogaus teisių konvencijos nuostatas ir įsipareigojimus įstojus į Europos Tarybą.

Viešasis administravimas

- Viešojo administravimo koordinatoriaus biurui suteikti visus jo veiklai atlikti reikalingus žmogiškuosius ir materialinius išteklius.
- Toliau tobulinti įdarbinimo pagal objektyvius ir nuopelnais grindžiamus kriterijus tvarką, užtikrinant skaidrumą ir greitą pakankamos kvalifikacijos valstybės tarnautojų skyrimą.
- Suderinti valstybės tarnybą reglamentuojančius teisės aktus siekiant sukurti atskaitingą, veiksmingą valstybės tarnybą, pagrįstą profesinės karjeros galimybių kriterijais.
- Užbaigti valstybinės ir regioninės ombudsmeno tarnybų sujungimo procesą ir užtikrinti, kad valstybės lygio tarnyba turėtų tinkamam veikimui būtinus išteklius.

Teismų sistema

- Sustiprinti teismų sistemos nepriklausomumą bei atskaitomybę ir pagerinti jos veiksmingumą, taip pat ir mažinant neišnagrinėtų bylų skaičių.
- Priimti ir pradėti įgyvendinti teismų sektoriaus vystymo strategiją.
- Užtikrinti tinkamą teisėjų mokymą, visų pirma žmogaus teises reglamentuojančių teisės aktų srityje ir klausimais, susijusiais su Stabilizacijos ir asociacijos susitarimo įgyvendinimu.

Kovos su korupcija politika

- Priimti ir įgyvendinti išsamų kovos su korupcija veiksmų planą, pagrįstą nacionaline kovos su korupcija strategija.
- Įgyvendinti Valstybių grupės prieš korupciją (GRECO) pateiktas rekomendacijas ir tarptautinėse konvencijose dėl korupcijos nustatytus įsipareigojimus.
- Aktyviai traukti baudžiamojon atsakomybėn už korupciją ir pradėti vykdyti visiško nepakantumo korupcijai politiką.
- Užtikrinti tinkamą įstatymo dėl interesų konflikto įgyvendinimą.

Žmogaus teisės ir mažumų apsauga

- Panaikinti Serbų Respublikos konstitucijos nuostatas dėl mirties bausmės.
- Geriau įgyvendinti Bosnijos ir Hercegovinos ratifikuotas tarptautines konvencijas, įskaitant ataskaitų teikimo reikalavimus.
- Didinti galimybes kreiptis į teismą.
- Stiprinti moterų ir vaikų teisių apsaugą.
- Priimti sprendimą dėl išsamios pataisos sistemos reformos ir užtikrinti valstybės lygio kalėjimo statybą.
- Toliau tobulinti teisinę sistemą, susijusią su mažumomis, kad ji atitiktų Europos Tarybos tautinių mažumų apsaugos pagrindų konvencijos reikalavimus, ir užtikrinti jos įgyvendinimą visoje Bosnijoje ir Hercegovinoje.
- Užtikrinti, kad tinkamai veiktų Bosnijos ir Hercegovinos tautinių mažumų taryba ir atitinkamos regionų lygio įstaigos.
- Kaip išsamios skurdo mažinimo ir socialinės įtraukties strategijos dalį parengti ir įgyvendinti visus sektorių veiksmų planus pagal nacionalinę strategiją dėl romų.
- Toliau mažinti priežiūros įstaigose laikomų žmonių skaičių, tęsti bendruomeninių tarnybų kūrimą ir pagalbą išlaikomiems asmenims, taip pat psichikos sveikatos srityje.

Regioniniai klausimai ir tarptautiniai įsipareigojimai

- Prisidėti prie regioninio bendradarbiavimo, susitaikymo ir gerų kaimyninių santykių stiprinimo, skatinti perėjimą nuo Stabilumo pakto prie labiau regioninės bendradarbiavimo sistemos ir veiksmingą Vidurio Europos laisvosios prekybos sutarties (CEFTA) įgyvendinimą.
- Stiprinti bendradarbiavimą su kaimyninėmis šalimis, visų pirma tarpvalstybinio bendradarbiavimo, kovos su organizuotu nusikalstamumu, neteisėtos prekybos ir kontrabandos, teismų bendradarbiavimo ir sienų valdymo srityse.
- Prisidėti sprendžiant neišspręstus sienų klausimus su kaimyninėmis šalimis.
- Užtikrinti, kad būtų tinkamai finansuojamas ir veiksmingai veiktų pabėgėlių grįžimo fondas; prisidėti užtikrinant, kad būtų visiškai įgyvendinta Sarajevo deklaracija; užbaigti pabėgėlių sugrįžimo procesą ir padaryti didelę pažangą jų ekonominio ir socialinio integravimo srityje.

Ekonominiai kriterijai

- Stiprinti makroekonominį stabilumą užtikrinant tvarią fiskalinę politiką ir naudojant riziką ribojančias politikos priemones siekiant išsaugoti finansinį stabilumą atsižvelgiant į spartų finansinio tarpininkavimo vystymąsi.
- Spartinti privatizavimo procesą siekiant 5–10 % valstybinio kapitalo pervesti į privatų sektorių; viršutinę ribą nustato Federacija.
- Plėtoti fiskalinės priežiūros mechanizmus, grindžiamus fiskalinėmis taisyklėmis ir institucijų bendradarbiavimu, kurie skatina fiskalinę discipliną regionuose ir regionų bei valstybinių institucijų santykiuose; užtikrinti tinkamą aplinką institucijoms bendradarbiauti pasitelkiant veiksmingai funkcionuojančią Nacionalinę fiskalinę tarybą.
- Užbaigti grąžinti vidaus skolas atsižvelgiant į kompensavimo iš biudžeto pajėgumus ir tvariai mažinti valstybės skolą.
- Gerinti bendrovių valdymą darant didelę pažangą restruktūrizuojant ir likviduojant nuostolingai veikiančias valstybines įmones.

- Užtikrinti, kad komercinių bylų teismai veiktų tinkamai ir visų pirma sustiprinti teismų pajėgumus veiksmingiau nagrinėti įmonių bankroto ir likvidavimo bylas.
- Vietos ir užsienio ūkio subjektams užtikrinti teisinį tikrumą ir pagerinti verslo aplinką.

Europos standartai

Vidaus rinka

Laisvas prekių judėjimas

- Tobulinti ir įgyvendinti teisinę produktų standartizavimo, metrologijos, akreditavimo ir sertifikavimo sistemą siekiant suderinti ją su ES standartais ir geriausia patirtimi; toliau derinti techninius reglamentus su *acquis*; stiprinti kokybės infrastruktūros ir institucijų pajėgumus bei sukurti atitikties vertinimo procedūrų teisinį pagrindą.
- Užtikrinti nuolatinę pažangą priimant Europos standartus.
- Sukurti vidaus konsultavimo ir pranešimo mechanizmą dėl naujų techninių reglamentų prieš priimant poveikį prekybai turinčias priemones.
- Užtikrinti, kad rinkos priežiūros institucija būtų visiškai funkcionali, ir toliau imtis veiksmų kuriant rinkos priežiūros struktūrą, atitinkančią *acquis* dėl laisvo prekių judėjimo reikalavimus.
- Priimti valstybinį įstatymą dėl farmacijos produktų bei medicinos prietaisų ir įsteigti valstybinę farmacijos produktų agentūrą.

Asmenų bei paslaugų judėjimas ir įsisteigimo teisė

- Bankininkystės priežiūrą atlikti valstybės lygiu (įskaitant pagalbinę priežiūros veiklą) ir užtikrinti, kad tokia priežiūros institucija veiktų efektyviai, pagal Bazelio pagrindinius veiksmingos bankų priežiūros principus.
- Valstybės lygiu priimti teisės aktus dėl išipareigojimų.
- Užtikrinti, kad Bosnijos ir Hercegovinos draudimo agentūra tinkamai funkcionuotų ir garantuotų vienos bendros vidaus draudimo rinkos egzistavimą.
- Sukurti nuoseklią kapitalo rinkų teisėkūros ir reguliavimo sistemą siekiant užtikrinti, kad būtų viena bendra ekonominė erdvė, ir sukurti tinkamą institucinę sąrangą, suteikiančią galimybę koordinuoti šios srities politikos kryptis ir teisės aktus.

Laisvas kapitalo judėjimas

- Daryti tolesnę pažangą panaikinant apribojimus kapitalo pervedimams į užsienį.

Muitai ir mokesčiai

- Toliau derinti muitinės bei mokesčių teisės aktus ir procedūras su *acquis* ir užtikrinti, kad Bosnijos ir Hercegovinos tarifas būtų laiku atnaujinamas remiantis naujausia kombinuotąja nomenklatūra.
- Užtikrinti, kad laisvosioms zonoms skirta teisinė sistema atitiktų ES standartus ir garantuotų tinkamą laisvųjų zonų priežiūrą.
- Užtikrinti tinkamą kilmės taisyklių, įskaitant įstrižinę kumuliaciją, įgyvendinimą.
- Įgyvendinti muitinio vertinimo taisykles laikantis tarptautinių standartų ir praktikos.
- Panaikinti muitams lygiavertį poveikį turinčius mokesčius (muitinės deklaracijų tvarkymo mokestį).
- Toliau gerinti administracinius pajėgumus, skirtus įgyvendinti muitinės ir mokesčių teisės aktus ir kovoti su korupcija, tarpvalstybiniu nusikalstamumu bei mokesčių slėpimu.

- Nustatyti nuolatinę pajamų iš netiesioginių mokesčių paskirstymo valstybei, regionams ir Brčko rajonui tvarką.
- Laikytis įmonių apmokestinimo elgesio kodekso principų ir užtikrinti, kad naujos mokesčių priemonės atitiktų šiuos principus.

Konkurencija

- Tobulinti galiojančius antimonopolinius teisės aktus pagal Stabilizacijos ir asociacijos susitarimo reikalavimus ir stiprinti Konkurencijos tarybos administracinius gebėjimus.
- Spartinti pasirengimą valstybės pagalbos srityje, visų pirma priimant reikiamus teisės aktus, įsteigiant veiklos požiūriu nepriklausomą viešą valstybės pagalbos stebėsenos instituciją ir užtikrinant visos Bosnijos ir Hercegovinai suteiktos pagalbos skaidrumą.

Viešieji pirkimai

- Užtikrinti, kad viena bendra viešųjų pirkimų sistema tinkamai veiktų, ir įgyvendinti viešuosius pirkimus reglamentuojančius teisės aktus ir procedūras. Toliau plėtoti administracinius gebėjimus.

Intelektinės nuosavybės teisė

- Užtikrinti, kad intelektinės nuosavybės institutas veiktų visa apimtimi ir galėtų veiksmingai vykdyti savo užduotis, įgyvendinti dabartinę teisinę sistemą ir užtikrinti jos aktų vykdymą.
- Parengti veiksmų planą siekiant sukurti gebėjimus, būtinus įgyvendinti intelektinę nuosavybę reglamentuojančius teisės aktus ir užtikrinti jų vykdymą, ypatingą dėmesį skiriant poreikiui teikti specializuotą mokymą teisėsaugos institucijoms, teisėjams, prokurorams ir muitinės pareigūnams.
- Gerinti teisėsaugos institucijų ir visų suinteresuotų subjektų tarpusavio bendradarbiavimą siekiant geriau taikyti teisės aktus ir pradėti rengti visuomenės informavimo kampanijas.

Užimtumas ir socialinė politika

- Toliau plėtoti socialinės įtraukties ir socialinės apsaugos politiką.
- Kurti socialinio dialogo mechanizmus.
- Toliau dėti pastangas žmonių su negalia padėčiai pagerinti.
- Kurti atitinkamas administracines struktūras ir gebėjimus vartotojų bei sveikatos apsaugos srityje.

Švietimas ir moksliniai tyrimai

- Įgyvendinti valstybės lygiu priimtą Aukštojo mokslo įstatymą, sudarant sąlygas įgyvendinti pagrindines Bolonijos proceso ir Lisabonos konvencijos dėl pripažinimo nuostatas.
- Išspręsti švietimo sistemos susiskaldymo ir funkcijų, atliekamų įvairiais organizacijos lygiais, dubliavimosi problemą. Stiprinti politikos formavimą ir strateginį planavimą, kad būtų pagerinta švietimo kokybė.
- Imtis priemonių užkirsti kelią vaikų skirstymui mokyklose pagal jų etninę kilmę.
- Pasirašyti ir ratifikuoti UNESCO Konvenciją dėl kultūrinės raiškos įvairovės apsaugos ir skatinimo.
- Pradėti rengti integruotą mokslinių tyrimų politiką.

PPO klausimai

- Tęsti reformas, būtinas siekiant laikytis PPO taisyklių bei įpareigojimų, ir tęsti darbą siekiant įstoti į PPO.

Sektorių politika*Pramonė ir MVĮ*

- Sukurti nuoseklią teisinę ir institucinę MVĮ skirtą sistemą siekiant tinkamai įgyvendinti MVĮ chartiją.
- Priimti siūlomą nacionalinę MVĮ strategiją ir valstybės lygiu sukurti reikiamus būtiniausius gebėjimus siekiant užtikrinti nuoseklią ir suderintą MVĮ politiką visoje šalyje, įskaitant nacionalinę MVĮ agentūrą ir dialogo bei konsultacijų su MVĮ forumą.
- Rengti išsamią pramonės politiką.

Žemės ūkis ir žuvininkystė

- Priimti įstatymą dėl žemės ūkio, maisto produktų ir kaimo plėtros ir užtikrinti tinkamą teisinę sistemą siekiant darniai įgyvendinti žemės ūkio, maisto produktų ir kaimo plėtros politiką. Kurti visapusišką valstybės žemės ūkio strategiją.
- Stiprinti administracinius gebėjimus valstybės lygiu žemės ūkio, maisto produktų ir kaimo plėtros srityse siekiant veiksmingai koordinuoti rinkos ir kaimo plėtros politikos įgyvendinimą visoje šalyje. Dėti pastangas siekiant sukurti valstybinę Žemės ūkio, maisto produktų ir kaimo plėtros ministeriją, turinčią pakankamai išteklių savo užduotims įgyvendinti.
- Užtikrinti, kad būtų priimti Europos standartus atitinkantys teisės aktai maisto saugos, veterinarijos bei fitosanitarijos srityse ir pradėti juos įgyvendinti.
- Stiprinti laboratorijų ir tikrinimų pajėgumus maisto saugos, veterinarijos ir fitosanitarijos srityse, įsteigti etalonines laboratorijas ir nustatyti mėginių ėmimo tvarką laikantis ES reikalavimų.
- Tobulinti galvijų identifikavimo bei jų judėjimo registravimo sistemą ir pradėti taikyti kiaulių, avių ir ožkų identifikavimą bei jų judėjimo registravimą.

Aplinkos apsauga

- Valstybės lygiu priimti įstatymą dėl aplinkos siekiant sukurti nacionaliniu lygiu suderintos aplinkos apsaugos teisinį pagrindą.
- Toliau įgyvendinti poveikio aplinkai vertinimo teisės aktus.
- Ratifikuoti ir pradėti įgyvendinti atitinkamas tarptautines konvencijas, įskaitant Orhuso ir Espo konvencijas.
- Įsteigti valstybinę aplinkos agentūrą ir užtikrinti tinkamą jos veikimą.
- Toliau stiprinti su aplinka susijusių institucijų, visų pirma valstybės lygio institucijų, administracinius gebėjimus ir gerinti jų tarpusavio ryšius bei bendradarbiavimą.

Energetika

- Vykdyti įsipareigojimus pagal Energijos bendrijos sutartį nuo 2007 m. liepos 1 d. dėl visiško vidaus dujų ir elektros energijos rinkų *acquis* įgyvendinimo ir dėl tarpvalstybinės prekybos elektros energija.
- Parengti ir patvirtinti išsamią energetikos strategiją.

Transporto politika

- Toliau įgyvendinti Susitarimo memorandumo dėl Pietryčių Europos pagrindinio regioninio transporto tinklo plėtros, įskaitant Priedą dėl Pietryčių Europos geležinkelių transporto erdvės, reikalavimus. Valstybės ir regionų lygiu koordinuoti ir stiprinti transporto infrastruktūros planavimą siekiant nuosekliai nustatyti prioritetinius Pietryčių Europos pagrindinio regioninio transporto tinklo transporto projektus.
- Suderinti teisės aktus su *acquis* kelių transporto srityje (techniniai ir saugumo standartai, socialinės taisyklės ir galimybė patekti į rinką).

- Visiškai įgyvendinti valstybinį Geležinkelių įstatymą. Parengti geležinkelių tinklo nuostatus dėl atviros prieigos prie infrastruktūros.
- Įgyvendinti išipareigojimus, priištus pagal Europos bendrosios aviacijos erdvės susitarimo pirmąjį pereinamąjį etapą, įskaitant atitinkamų aviacijos teisės aktų įgyvendinimą.

Informacinė visuomenė ir žiniasklaida

- Priimti įstatymą dėl informacinės visuomenės agentūros ir įsteigti tokią agentūrą.
- Įgyvendinti reglamentus dėl telekomunikacijų ir elektroninių ryšių, kuriais siekiama sukurti visiškai liberalizuotą ir konkurencingą rinką, ir užtikrinti jų taikymą. Rinkoje įdiegti būtinas konkurenciją užtikrinančias priemones.
- Užtikrinti Ryšių reguliavimo institucijos nepriklausomumą. Stiprinti jos administracinius gebėjimus.

Finansų kontrolė

- Parengti ir priimti viešosios vidaus finansų kontrolės strategiją.
- Priimti ir įgyvendinti teisės aktus dėl viešojo sektoriaus vidaus kontrolės ir audito.

Statistika

- Įgyvendinti statistikos sistemai priklausančių regionų susitarimą dėl Bosnijos ir Hercegovinos centrinės statistikos agentūros veiklos tobulinimo ir gerinti statistinių duomenų apimtį bei kokybę, visų pirma valstybės lygiu.
- Tobulinti žemės ūkio statistinių duomenų rinkimą ir jų tvarkymą pagal ES standartus ir metodiką.
- Gerinti statistinių duomenų apie konsoliduotas vyriausybės sąskaitas kokybę ir aprėptį.
- Sukurti teisės aktų sistemą, būtiną gyventojų surašymui atlikti. Susitarti dėl pageidaujamos gyventojų surašymo datos ir pradėti rengtis jį atlikti.

Teisingumas, laisvė ir saugumas

Vizos, sienų kontrolė, prieglobstis ir migracija

- Užtikrinti, kad už migraciją atsakingame Saugumo ministerijos skyriuje būtų įdarbinta pakankamai darbuotojų, o Užsienio reikalų departamentui būtų suteiktos tinkamos patalpos, įranga, jame būtų įdarbinta pakankamai darbuotojų ir numatytas tinkamas mokymas.
- Patvirtinti valstybės lygio migracijos strategiją ir priimti naują įstatymą dėl užsieniečių judėjimo ir buvimo šalyje.
- Įgyvendinti EB ir Bosnijos ir Hercegovinos readmisijos susitarimą ir vesti derybas dėl readmisijos susitarimų su migrantų, vykstančių tranzitu, kilmės šalimis.
- Užtikrinti, kad priėmimo centrai atitiktų tarptautinius standartus ir priištų visišką atsakomybę už savo finansavimą ir valdymą.
- Priimti ir įgyvendinti patikslintą nacionalinę strategiją dėl integruoto sienų valdymo, pagrįstą Vakarų Balkanams skirtomis integruoto sienų valdymo gairėmis, ir atitinkamą nacionalinį veiksmų planą.
- Toliau tobulinti sienos kirtimo punktus.

Pinigų plovimas

- Užtikrinti, kad finansinės žvalgybos padalinyje būtų įdarbinta pakankamai darbuotojų.
- Toliau tobulinti teisės aktus, reglamentuojančius kovą su pinigų plovimu, veiksmingiau juos įgyvendinti ir taikyti.

Narkotikai

- Kurti nacionalinę kovos su narkotikais politiką, atitinkančią Europos standartus.
- Užtikrinti, kad valstybės lygio kovos su narkotikais tarnyba veiktų visu pajėgumu.

Policija

- Toliau stiprinti valstybinę tyrimų ir apsaugos agentūrą, visų pirma užbaigti jos personalo įdarbinimo procesą.

Kova su organizuotu nusikalstamumu ir terorizmu

- Parengti ir įgyvendinti visus veiksmų planus, numatytus nacionalinėje kovos su organizuotu nusikalstamumu strategijoje.
- Atnaujinti ir įgyvendinti nacionalinį kovos su prekyba žmonėmis veiksmų planą.
- Ratifikuoti Europos Tarybos konvenciją dėl kovos su prekyba žmonėmis.
- Stiprinti kovą su organizuotu nusikalstamumu ir tarptautinį bendradarbiavimą su teisėsaugos agentūromis.
- Imtis papildomų priemonių apsaugoti prekybos žmonėmis aukas ir užtikrinti, kad būtų tinkamai įgyvendinti liudytojų apsaugą reglamentuojantys teisės aktai.
- Stiprinti Valstybinės tyrimų ir apsaugos agentūros pajėgumus kovojant su terorizmu ir intensyvuoti tarptautinį bendradarbiavimą šioje srityje, taip pat ir tinkamai įgyvendinant tarptautines konvencijas.

Asmens duomenų apsauga

- Įsteigti nepriklausomą priežiūros instituciją (duomenų apsaugos agentūrą), turinčią pakankamai įgaliojimų ir užteklinai finansinių bei žmogiškųjų išteklių.

3.2. VIDUTINĖS TRUKMĖS PRIORITETA**Politiniai kriterijai*****Demokratija ir teisinė valstybė****Konstitucija/valdymas*

- Tęsti procesą siekiant susitarti dėl Bosnijos ir Hercegovinos konstitucijos pakeitimų, kurie padėtų sukurti veiksmingesnes ir fiskaliniu požiūriu tvaresnes institucines struktūras, didinti pagarbą žmogaus bei pagrindinėms teisėms ir remti Europos integracijos procesą, ir šiuos pakeitimus priimti.
- Užtikrinti tolesnę pažangą nacionalinėms valdžios institucijoms visiškai prisiimant atsakomybę už politikos formavimą ir sprendimų priėmimą.

Viešasis administravimas

- Įgyvendinti viešojo administravimo reformą ir užtikrinti jos tvarumą. Stiprinti gebėjimus laipsniškai derinti teisės aktus ir įgyvendinti *acquis*.

Teismų sistema

- Įgyvendinti teisingumo sektoriaus vystymo strategiją, stiprinti nepriklausomus, patikimus ir veiksmingus teismus, kurie užtikrintų teisinės valstybės principų laikymąsi bei lygias galimybes piliečiams kreiptis į teismus, ir užtikrinti, kad teismai turėtų techninę įrangą ir finansinius išteklius, būtinus veiksmingai ir tinkamai vykdyti teisingumą.

Žmogaus teisės ir mažumų apsauga

- Užtikrinti, kad nacionalinės teisės aktai visiškai atitiktų Europos žmogaus teisių konvenciją.
- Užtikrinti mažumų apsaugą pagal ES ir tarptautinius standartus; visiškai įgyvendinti nacionalinę strategiją dėl romų ir jos sektorių veiksmų planus; rengti duomenis, kurie gali suteikti tvirtą pagrindą skatinti toliau kurti ir vertinti socialinės įtraukties strategijas ir susijusius veiksmų planus.

Regioniniai klausimai ir tarptautiniai įsipareigojimai

- Toliau skatinti regioninį dialogą, stabilumą, gerą kaimynystę ir bendradarbiavimą.
- Užtikrinti, kad su JAV sudarytas susitarimas dėl žmonių perdavimo Tarptautiniam baudžiamajam teismui sąlygų atitiktų 2002 m. rugsėjo mėn. Europos Vadovų Tarybos priimtus ES pagrindinius principus.

Ekonominiai kriterijai

- Gerinti viešųjų finansų kokybę mažinant viešųjų išlaidų ir BVP santykį, restruktūrizuojant išlaidas augimą skatinančioms veiklos rūšims ir stiprinant ekonominės politikos planavimo gebėjimus.
- Užbaigti privatizavimo procesą ir likviduoti likusias nuostolingai veikiančias valstybines bendroves, kurių negalima parduoti.
- Didinti darbo jėgos dalyvavimą oficialioje ekonomikoje mažinant socialines įmokas bei reformuojant pensijų sistemą ir palengvinti darbo jėgos mobilumą visoje šalyje.
- Suaktyvinti per tinklą viešąsias paslaugas teikiančių įmonių skaidymą, kad būtų galima atverti elektros energijos, dujų ir telekomunikacijų rinkas papildomiems tiekėjams siekiant padidinti konkurenciją ir veiksmingai paskirstyti išteklius.
- Tęsti reformas turto registravimo, sutarčių vykdymo, bankroto procedūrų, registravimo, įmonių apmokestinimo ir licencijų išdavimo srityse siekiant pagerinti verslo aplinką ir skatinti verslumą. Panaikinti vienas kitą dubliuojančius reglamentus, nustatytus įvairiais vyriausybės lygiais, ir dvigubą įmonių apmokestinimą skirtinguose regionuose.

Europos standartai***Vidaus rinka******Laisvas prekių judėjimas***

- Toliau kurti kokybės infrastruktūrą, derinti teisės aktus su *acquis* standartų, sertifikavimo, metrologijos, akreditavimo ir atitikties vertinimo srityse, taip pat perkelti į nacionalinę teisę naujojo, visuotinio bei senojo požiūrio direktyvas.
- Daryti tolesnę pažangą priimant Europos standartus ir spartinti pastangas tapti visateise Europos standartizacijos komiteto, Europos elektrotechnikos standartizacijos komiteto ir Europos telekomunikacijų standartų instituto nare.
- Sukurti rinkos priežiūros sistemą, atitinkančią Europos standartus.

Muitai ir mokesčiai

- Užtikrinti nuolatinį muitinės ir mokesčių teisės aktų derinimą su *acquis*, toliau stiprinti administracinius gebėjimus įgyvendinti šios srities teisės aktus bei kovoti su korupcija, tarptautiniu nusikalstamumu ir vengimu mokėti mokesčius.
- Gerinti skaidrumą ir aktyviau keistis informacija regione ir su ES, siekiant sudaryti palankesnes sąlygas įgyvendinti mokesčių vengimo ar slėpimo prevencijos priemones.

Konkurencija

- Įgyvendinti valstybės pagalbą reglamentuojančius teisės aktus ir užtikrinti, kad valstybės pagalbos stebėsenos institucija veiksmingai funkcionuotų.
- Parengti išsamų valstybės pagalbos registrą.

Viešieji pirkimai

- Užtikrinti, kad viešuosius pirkimus reglamentuojanti teisinė sistema atitiktų *acquis* ir kad viešųjų pirkimų procedūros būtų tinkamai įgyvendinamos.

Užimtumas ir socialinė politika

- Psichikos sveikatos srityje sukurti bendruomenines tarnybas, kurios būtų alternatyva hospitalizavimui, užtikrinant, kad būtų skiriama pakankamai finansinių išteklių psichikos sveikatos priežiūrai.

Švietimas ir moksliniai tyrimai

- Imtis priemonių tobulinti švietimo sistemą, įskaitant pradinį ugdymą, ir sukurti šiuolaikišką profesinio švietimo ir mokymo sistemą.
- Skatinti regioninį bendradarbiavimą aukštojo mokslo srityje.

Statistika

- Rengti patikimą ekonomikos statistiką ir formuoti institucinius gebėjimus siekiant sudaryti ir paskelbti pagrindinius statistinius duomenis, suderintus su Europos standartais, visų pirma nacionalinių sąskaitų, žemės ūkio, makroekonominės ir verslo statistikos srityse, ir socialinę statistiką, įskaitant švietimo, užimtumo ir sveikatos apsaugos statistinius duomenis.
- Atlikti gyventojų surašymą.

Sektorių politika*Pramonė ir MVĮ*

- Užtikrinti MVĮ chartijos įgyvendinimą.
- Užtikrinti pramonės politikos įgyvendinimą.

Žemės ūkis ir žuvininkystė

- Įgyvendinti išsamią valstybės žemės ūkio strategiją visoje šalyje.
- Toliau stiprinti gebėjimus valstybės lygiu koordinuoti ir derinti žemės ūkio, maisto produktų ir kaimo plėtros politiką, stiprinti įgyvendinimo mechanizmus ir toliau derinti teisės aktus su *acquis*.
- Tęsti *acquis* atitinkančių teisės aktų priėmimą maisto saugos, veterinarijos bei fitosanitarijos srityse ir parengti veiksmingą kontrolės sistemą.
- Įvertinti, kaip žemės ūkio ir maisto produktų perdirbimo įmonės laikosi ES reikalavimų, ir parengti jų modernizavimo programą bei pradėti ją įgyvendinti.

Aplinkos apsauga

- Toliau tęsti laipsnišką ES *acquis* perkėlimą į nacionalinę teisę, ypač daug dėmesio skiriant atliekų tvarkymui, vandens kokybei, oro kokybei, gamtos apsaugai, integruotai taršos prevencijai ir kontrolei.
- Įgyvendinti strateginius planus, įskaitant investicijų strategijas, didinti investicijas į aplinkos apsaugos infrastruktūrą, ypač daug dėmesio skiriant nuotekų surinkimui ir valymui, geriamo vandens tiekimui ir kietųjų atliekų tvarkymui.
- Užtikrinti, kad į aplinkos apsaugos reikalavimus būtų atsižvelgta nustatant ir įgyvendinant kitų sektorių politiką.

Transporto politika

- Sukurti sąlygas konkurencijai geležinkelių sektoriuje, įskaitant geležinkelių reguliavimo ir saugos institucijas.
- Užtikrinti, kad teisės aktai būtų toliau derinami su transporto srities *acquis*, visų pirma techninių ir saugos standartų (taip pat dėl skaitmeninio tachografo įdiegimo), socialinių standartų ir rinkos liberalizavimo srityse.
- Įgyvendinti įsipareigojimus, prisiimtus pagal Europos bendrosios aviacijos erdvės susitarimo antrąjį pereinamąjį etapą.

Energetika

- Paspartinti energetikos įmonių reformą, visų pirma elektros energijos ir dujų sektoriuose, įgyvendinti regionų veiksmų planus dėl elektros energijos sektoriaus restruktūrizavimo, plėtoti ir įgyvendinti susijusius planus dėl anglių sektoriaus reformos, įsteigti perdavimo sistemos operatorių ir paskirstymo sistemos operatorius dujų sektoriuje ir plėtoti vidaus dujų rinką.
- Užtikrinti bendrą elektros energijos ir dujų reguliavimo sistemą, į kurią būtų galima įtraukti kitus energetikos sektorius pagal Energijos bendrijos sutartį, ir tuo pačiu užtikrinti, kad būtų sprendžiami su socialiai pažeidžiamais vartotojais susiję klausimai.

Informacinė visuomenė ir žiniasklaida

- Visiškai įgyvendinti visuomeninį transliavimą reglamentuojančius teisės aktus ir užbaigti visuomeninio transliavimo sektoriaus struktūrinę reformą.
- Suderinti teisės aktus su ES elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų reguliavimo teisine sistema ir užtikrinti jos įgyvendinimą bei veiksmingą taikymą.
- Suderinti teisės aktus su Europos konvencija dėl televizijos be sienų ir Televizijos be sienų direktyva.

Finansų kontrolė

- Įgyvendinti viešosios vidaus finansų kontrolės politikos dokumentą ir veiksmų planą.
- Stiprinti aukščiausiųjų audito institucijų veiklos ir funkcinį pajėgumą, taip pat finansinį nepriklausomumą.
- Plėtoti procedūras ir administracinius gebėjimus siekiant užtikrinti veiksmingą ES finansinių interesų apsaugą.

Teisingumas, laisvė ir saugumas*Vizos, sienų kontrolė, prieglobstis ir migracija*

- Įgyvendinti vizų, prieglobsčio ir migracijos politiką laikantis ES standartų.
- Toliau tobulinti sienų valdymą, ypatingą dėmesį skiriant sienų infrastruktūrai ir „žaliosios“ sienos stebėsenai.

Pinigų plovimas

- Užtikrinti, kad būtų nuolat gerinamas kovą su pinigų plovimu reglamentuojančių teisės aktų vykdymas.

Narkotikai

- Užtikrinti, kad teisėsaugos institucijos būtų aprūpintos reikiama įranga siekiant kovoti su prekyba narkotikais. Pasiiekti patenkinamą tarpžinybinio ir tarptautinio bendradarbiavimo lygį, kad būtų pasiekta pastebimai geresnių rezultatų šioje srityje.

Policija

- Visiškai įgyvendinti policijos reformą.

Kova su organizuotu nusikalstamumu ir terorizmu

- Pasiiekti reikšmingų rezultatų kovoje su organizuotu nusikalstamumu, visų rūšių neteisėta prekyba ir terorizmu, ir užtikrinti veiksmingą baudžiamąjį persekiojimą.

Asmens duomenų apsauga

- Įgyvendinti asmens duomenų apsaugą reglamentuojančią nacionalinę teisę, atitinkančią *acquis*, ir užtikrinti veiksmingą stebėseną bei taikymą.

4. PROGRAMAVIMAS

Bendrijos parama Vakarų Balkanų šalims pagal stabilizacijos ir asociacijos procesą bus teikiama pagal galiojančias finansines priemones, visų pirma remiantis Reglamentu (EB) Nr. 1085/2006 (IPA), o iki 2007 m. priimtų programų atveju – Tarybos reglamentu (EB) Nr. 2666/2000 (CARDS reglamentu) ⁽¹⁾. Finansavimo susitarimai sudaro teisinį konkrečių programų įgyvendinimo pagrindą. Taigi šis sprendimas neturės finansinio poveikio. Bosnija ir Hercegovina gali gauti finansavimą pagal daugiašales ir horizontalias programas.

5. SĄLYGOS

Parama Vakarų Balkanų šalims teikiama su sąlyga, kad bus toliau daroma pažanga įgyvendinant Kopenhagos kriterijus ir siekiant konkrečių šios Europos partnerystės prioritetų. Jeigu nebus laikomasi šių sąlygų, Taryba gali imtis atitinkamų priemonių pagal Reglamento (EB) Nr. 1085/2006 21 straipsnį, o programų iki 2007 m. atveju – pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 2666/2000 5 straipsnį. Parama taip pat priklauso nuo sąlygų, kurias Taryba apibrėžė 1997 m. balandžio 29 d. išvadosė, visų pirma susijusių su paramos gavėjų išipareigojimu vykdyti demokratines, ekonomines ir institucines reformas. Konkrečios sąlygos taip pat yra įtrauktos į atskiras metines programas. Priėmus finansavimo sprendimus, su Bosnija ir Hercegovina bus pasirašytas finansavimo susitarimas.

6. STEBĖSENA

Europos partnerystės įgyvendinimas bus vertinamas taikant mechanizmus, nustatytus pagal stabilizacijos ir asociacijos procesą, visų pirma pagal Komisijos teikiamas metines ataskaitas.

⁽¹⁾ OL L 306, 2000 12 7, p. 1. Reglamentas su paskutiniaisiais pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 2112/2005 (OL L 344, 2005 12 27, p. 23).